



Kommunåterkoppling 2017

Flen

Elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan
och årskurs 2 på gymnasiet



LANDSTINGET
SÖRMLAND

Inledning

Landstinget Sörmland har som mål att vara Sveriges friskaste län år 2025. En del av målet är en förbättrad folkhälsa och en mer jämlik hälsa. Under våren 2017 genomförde Landstinget Sörmland för sjätte gången Liv & Hälsa ung undersökningen, en enkätundersökning om barns och ungas levnadsvanor, livsvillkor och hälsa.

Sörmländska elever i årskurserna 7 och 9 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet har deltagit i undersökningen. Eleverna har besvarat enkäterna under skoltid, när skolpersonal varit närvarande. Av Sörmlands 63 skolor med elever i någon av dessa årskurser deltog 59 i undersökningen, drygt 7 800 elever. Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017.

Vad vet vi om barns och ungas hälsa och uppväxtvillkor?

Barn och unga i Sverige mår generellt sett bra och är nöjda med sina liv. Sedan 1990-talet har ungdomsgenerationen däremot haft en sämre hälsoutveckling än andra åldersgrupper, framförallt när det gäller den psykiska ohälsan. Vi vet också att barns och ungas uppväxtvillkor inte är jämlika, vilket medför att vissa löper större risk än andra att råka ut för problem och ohälsa. En mindre grupp lever dessutom under svåra förhållanden som går att härleda till deras livsvillkor och familjeförhållanden.

Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är en resurs hos individen. Hälsan påverkas av en rad olika faktorer på olika nivåer runt individen. Inom folkhälsoarbetet används ofta begreppet hälsans bestämningsfaktorer för att ge en bild av dessa samband. Bestämningsfaktorerna kan påverka hälsan negativt och positivt, vilket benämns som riskfaktorer och skyddsfaktorer. Riskfaktorer är de bestämningsfaktorer som ökar risken för ohälsa, problem eller riskbeteenden. Det kan vara en egenskap, en händelse, ett förhållande eller en process.

Det är viktigt att så tidigt som möjligt fånga upp de barn och unga som är på väg in i ett negativt beteende och där man kan se att det finns riskfaktorer som bidrar till detta. Skyddsfaktorer är de faktorer som ökar individens möjligheter att bibehålla en god hälsa och är en motvikt till riskfaktorer. En skyddsfaktor kan liknas vid en buffert mot risker. Risken blir mindre när skyddsfaktorn finns och större när skyddsfaktorn saknas.

Vad är en kommunåterkoppling?

Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017. Kommunåterkopplingarna redovisas årskursvis och innehåller resultat som har betydelse för elevernas hälsa och välbefinnande.

Att tolka resultaten i tabellerna

På följande sidor redovisas resultaten för kommunen från 2017 års Liv & Hälsa ung undersökning. Resultaten är uppdelade på tjejer och killar, men visar även hur det ser ut för hela elevgruppen. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. I tabellerna redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden. Varje årskurs redovisas separat. För årskurs 7 och 9 gäller redovisningen elever som går i skolan i kommunen, oavsett om de bor i kommunen eller inte. För årskurs 2 på gymnasiet gäller redovisningen den kommun eleven bor i.

Kommunåterkopplingens begränsningar och överväganden

I kommunåterkopplingen redovisas resultat på olika nivåer. För att skydda enskilda elevers svar redovisas inte resultat på frågor som baseras på färre än 30 elever. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. Kommuner med få elever bör vara uppmärksamma på att enstaka elevers svar motsvarar stora procentsatser. Till exempel om 3 elever av 30 röker, visar våra tabeller att 10 procent av eleverna röker. Detta gör att siffrorna bör tolkas med försiktighet.

Några frågor att fundera på när du läser tabellerna:

- Skiljer sig kommunen åt från länet?
- Finns skillnader mellan tjejer och killar?
- Vad kan eventuella skillnader bero på?
- Vad betyder resultaten för oss?
- Framträder ett mönster som gör att vi kan behöva arbeta särskilt med något område?

Antal och andel elever i deltagande skolor som svarat på Liv & Hälsa ung enkäten 2017

	Antal elever åk 7	Andel (%) elever åk 7	Antal elever åk 9	Andel (%) elever åk 9	Antal elever åk 2 gymn.	Andel (%) åk 2 gymn.
Flen	145	71	157	79	76	85
Sörmland	2 792	85	2 698	84	2 317	82

Årskurs 7

Resultat om skolan

Flens kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	64	74	74	84	67	78
Har oftast någon att vara med på rasterna	81	88	85	90	82	89
Skolkar aldrig	79	82	66	83	72	82
Har blivit mobbad den här terminen	30	19	19	13	27	17
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	4	4	7	4	7	4
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	86	89	75	86	79	87
Elever som inte gör läxor	8	6	9	5	9	6
Jag har studiero på lektionerna	26	28	24	32	25	30

Resultat om levnadsvanor

Flens kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	78	76	78	85	77	80
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	62	63	36	66	47	64
Dricker läsk dagligen	8	6	23	11	16	9
Äter frukt eller grönsaker dagligen	51	54	31	50	42	52
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	37	42	45	43	42	43
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	77	85	83	88	79	86
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	44	48	54	57	48	52
Kan simma 200 meter	85	92	93	93	87	92
Sover mindre än 7 timmar per natt	33	28	29	23	32	26

Resultat om tobak och alkohol

Flens kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak och alkohol						
Röker dagligen eller ibland	4	4	3	3	6	4
Snusar dagligen eller ibland	0	0	3	2	3	2
Druckit alkohol någon gång	28	25	37	29	35	28
Berusad/full någon gång	20	18	22	14	26	17

Resultat om mående och hälsa

Flens kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	68	70	80	87	72	78
Glad i stort sett varje dag	61	56	66	66	62	60
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	58	52	67	74	61	62
Huvudvärk mer än en gång i veckan	15	19	11	9	14	14
Stressad mer än en gång i veckan	49	56	30	36	40	46
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	15	14	11	9	14	12

Resultat om hem och fritid

Flens kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	87	94	94	95	90	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	86	87	93	92	87	89
Nöjd med sin fritid	79	77	86	90	81	83
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	87	90	85	87	85	88
Elever med utländsk bakgrund	29	21	31	20	30	20
Bott i Sverige 9 år eller mindre	18	12	16	12	17	12
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	6	11	17	10	10	11
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	65	66	61	65	63	65

Årskurs 9

Resultat om skolan

Flen åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	64	72	86	80	75	75
Har oftast någon att vara med på rasterna	86	89	91	91	88	90
Skolkar aldrig	73	74	68	73	69	73
Har blivit mobbad den här terminen	16	15	5	12	11	14
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	6	2	1	3	4	3
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	92	96	91	96	91	96
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	96	96	92	96	93	95
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	89	96	91	96	89	95
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	74	84	72	77	72	80
Elever som inte gör läxor	4	6	9	10	6	9
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	31	23	44	32	38	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	26	15	16	13	20	14
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	12	18	22	18	17	18

Resultat om levnadsvanor

Flen åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	67	72	73	78	70	75
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	35	69	55	67	45	67
Dricker läsk dagligen	16	10	25	19	21	15
Äter frukt eller grönsaker dagligen	53	62	46	53	50	57
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	48	47	44	48	47	48
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	73	82	84	87	79	84
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	32	49	54	62	44	55
Kan simma 200 meter	88	93	92	94	90	93
Sover mindre än 7 timmar per natt	46	38	29	32	37	36

Teckenförklaring

K=Kommunen

L=Länet

Resultat om tobak, alkohol och droger

Flen åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	15	10	15	9	15	10
Snusar dagligen eller ibland	1	1	13	9	8	6
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	21	19	32	25	26	22
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	19	15	21	18	21	17
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	41	41	31	36	36	39
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	29	14	42	17	37	17
Det är inte okej för mina föräldrar att jag dricker alkohol	75	81	76	80	75	80
Har använt narkotika någon gång	4	4	4	7	5	6

Resultat om mående och hälsa

Flen åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	68	66	81	82	73	73
Glad i stort sett varje dag	49	50	65	61	57	55
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	35	50	75	71	56	61
Huvudvärk mer än en gång i veckan	22	24	10	11	16	18
Stressad mer än en gång i veckan	65	67	39	42	52	55
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	19	23	10	11	15	17

Resultat om hem och fritid

Flen åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	93	95	94	94	94	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	81	85	91	89	86	87
Nöjd med sin fritid	60	70	86	84	73	77
Trivs bra med livet just nu	81	81	91	89	84	84
Har en kompis jag kan prata "om allt" med	89	86	92	82	90	84
Ser ljust på framtiden	66	66	78	77	70	70
Elever med utländsk bakgrund	44	23	29	24	36	23
Bott i Sverige 9 år eller mindre	31	11	25	14	29	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	19	14	21	13	21	13
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	57	63	58	61	57	61

Årskurs 2

Resultat om skolan

Flen åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan	K	L	K	L	K	L
Trivs bra i skolan	75	80	70	82	72	81
Har oftast någon att vara med på rasterna	86	90	82	89	84	90
Skolkar aldrig	68	67	64	65	66	66
Har blivit mobbad den här terminen	11	10	11	6	11	8
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	2	2	3	1	2	2
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	97	98	94	98	95	98
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	94	97	95	98	95	98
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	94	97	94	98	94	97
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	82	91	76	85	79	88
Elever som inte gör läxor	4	4	16	10	10	7
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	35	25	31	29	33	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	25	20	12	13	18	17
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	22	18	20	18	21	19

Resultat om levnadsvanor

Flen åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor	K	L	K	L	K	L
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	61	68	58	68	60	68
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	58	74	60	68	59	71
Dricker läsk dagligen	21	13	30	21	26	18
Äter frukt eller grönsaker dagligen	50	63	38	45	44	53
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	49	52	41	55	45	54
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	70	78	85	84	78	81
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	31	41	49	56	40	49
Kan simma 200 meter	79	90	85	92	82	91
Sover mindre än 7 timmar per natt	42	44	58	41	51	42

Resultat om tobak, alkohol och droger

Flen åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	22	20	38	20	31	20
Snusar dagligen eller ibland	1	3	26	21	14	12
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	18	18	29	30	24	25
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	26	24	43	31	35	28
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	56	73	64	68	61	71
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	28	28	40	32	35	31
Har använt narkotika någon gång	6	10	18	16	12	14

Resultat om mående och hälsa

Flen åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	58	61	68	77	63	69
Glad i stort sett varje dag	38	43	49	54	43	48
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	42	43	66	68	54	56
Huvudvärk mer än en gång i veckan	29	27	13	10	21	18
Stressad mer än en gång i veckan	72	77	48	47	60	61
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	19	27	18	12	19	20

Resultat om hem och fritid

Flen åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	78	86	86	86	82	86
Nöjd med sin fritid	65	66	69	78	67	72
Trivs bra med livet just nu	79	78	79	87	78	82
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	86	88	86	86	86	87
Ser ljust på framtiden	69	60	60	68	65	64
Elever med utländsk bakgrund	46	26	36	25	40	26
Bott i Sverige 9 år eller mindre	33	13	27	14	30	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	17	17	19	16	18	16
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	53	57	54	55	53	56

Vill du veta mer om enkätundersökningen, titta på
Liv & Hälsa ungs webbplats www.landstingetsormland.se/lhu

Återkopplingen är sammanställd av arbetsgruppen för
Liv & Hälsa ung i Landstinget Sörmland.
Januari 2018

